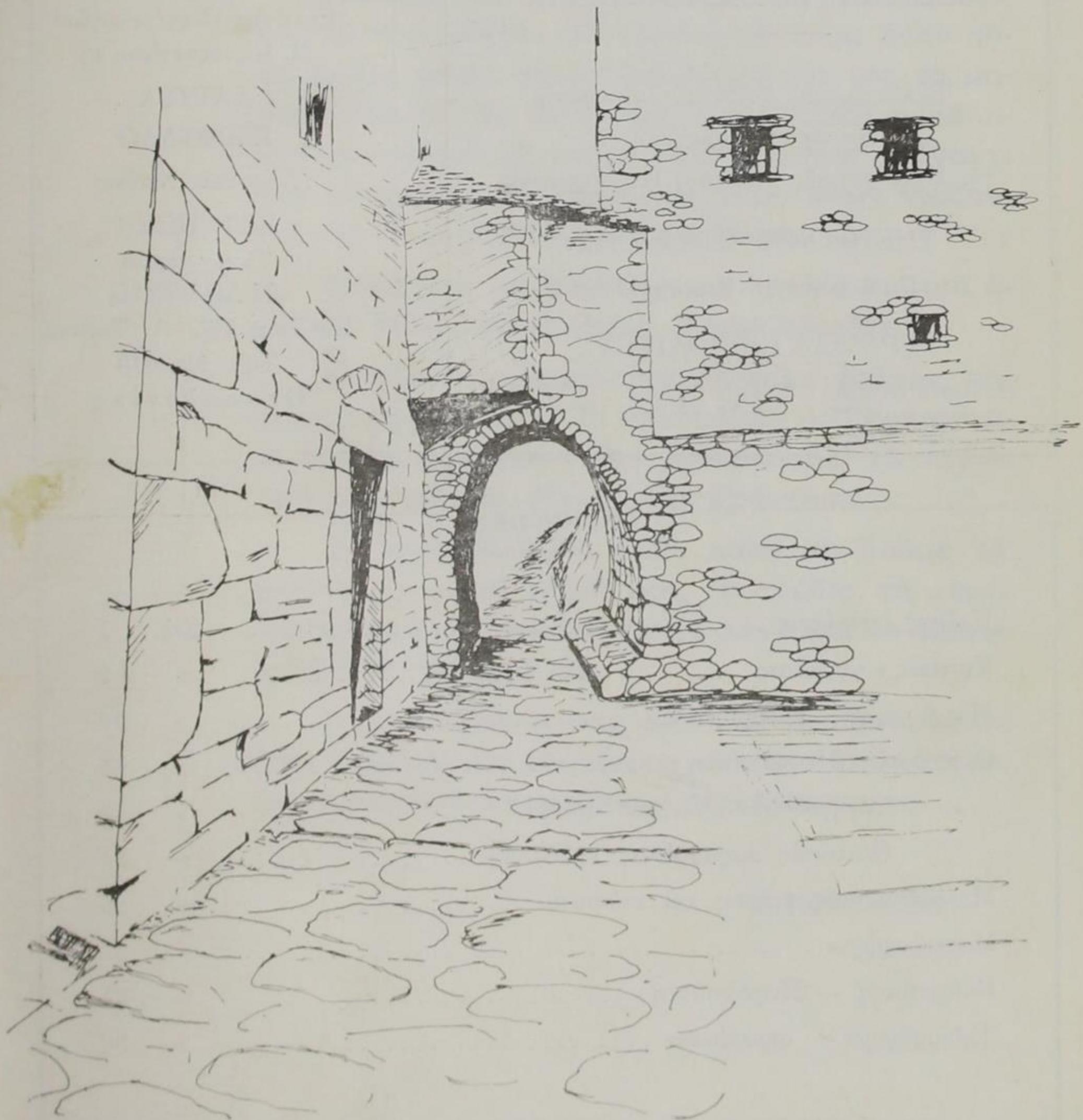

ΑΡΜΕΛΟΙ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΓΥΡΩ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ

ἌΡΜΟΣΛÓΙ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΤΡΣΟΓΙΑΝΝΗ
ΚΑΙ ΤΑ ΓΥΡΩ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ

Έκδίδεται ἀπὸ συντακτικὴν ἐπιτροπὴν
μὲ τὴν συμπαράσταση
τῆς Προοδευτικῆς Ἐνώσεως Πυρσόγιαννης

ΤΠΕΓΘΥΝΟΣ ΣΤΥΝΤΑΞΗΣ:

Γιώργος Κουρλάς

ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

Β. Κωνσταντίνου 42, Τηλ. 229.321, ΛΑΡΙΣΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΤΥΝΔΡΟΜΗ
'Εσωτερικοῦ Δοχ. 140
'Εξωτερικοῦ Δολ. 12

— ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ —

ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΣΤΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:
Θανάσης Παπαγεωργίου
Β. Κωνσταντίνου 42

ΛΑΡΙΣΑ

ΕΞΩΦΤΛΛΟ

Λεωνίδας Ντόβας

ΕΚΤΤΠΩΣΗ

Τυπογραφεῖο
«Η ΔΩΔΩΝΗ»

Κονίτσης 195 - Α. Τούμπα

Τηλ. 920.610

Θεσσαλονίκη

Περιεχόμενα

Πρῶτες ἔκτιψήσεις	Σελ.	1
Κριτικὲς - γράμματα	»	2
Μᾶς ἀργησαν... κι ἀργίσαμαν	»	12
Θέατρο στὴν Πυρσόγιαννη	»	15
Ἄφηγοῦνται αὐτοὶ ποὺ ἔπαιξαν	»	19
Θεατρικὲς παραστάσεις 1926—49	»	23
Μπλούκια: μετακινήσεις καὶ κτίσματα	»	26
Μαστοροχώρια	»	31
Βούλμπιανη — Πυρσόγιαννη	»	34
Ἐνδιαφέροντα — σημειώνουν	»	36

Πρῶτες ἐκτιμήσεις

Ξεκινήσαμε τὴν ἔκδοση αὐτοῦ τοῦ περιοδικοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ δημιουργήσουμε ἕναν πόλο ἐλξης ὅλων ὅσων ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ μαστοροχώρια τῆς Κόνιτσας, ὅλων ὅσων προβληματίζονται γιὰ τὴ στάση ποὺ κρατᾶμε ἀπέναντι στὸ ἱστορικό τους πρόσωπο, ὅλων ὅσων νιάζονται γιὰ τὴ σημερινή τους ἐπιθίωση.

Μέσα μας κρυφόκαιγε μιὰ ἀπορία καὶ μιὰ ἀγωνία: Πόσοι εἶναι αὐτοί; Πόσοι εἴμαστε;

Βγάζοντας σήμερα τὸ δεύτερο τεῦχος, πραμε τὴν ἀπάντηση. Οἱ συνδρομὲς ποὺ ἔρχονται, τὰ ζεστὰ γράμματα ποὺ λαβαίνουμε, τὰ τεύχη ποὺ πουλιοῦνται, δίνουν τὴν ἀπάντηση.

Θὰ καταβάλουμε κάθε κόπο νὰ ποῦμε τὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας, τὰ σχέδια, τὰ μεράκια του, νὰ συντηρήσουμε τὸ λόγο καὶ νὰ διασώσουμε τὴν ἱστορία του.

Ἡ προσπάθειά μας αὕτη, εἶναι προσπάθεια αὐτογνωσίας καὶ ἐλπίζουμε νὰ γίνει θετικότερη, ὅσο πιὸ κοντὰ πλησιάζουμε τὴ γλώσσα μας . . .

Η ΣΥΝΤΑΞΗ

Αριθτολόι ... γραμματα...

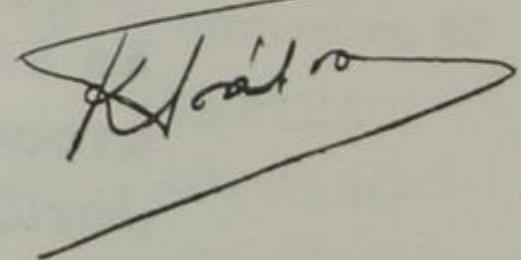
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Τσάτσος μὲ γράμμα του μᾶς συγχαίρει γιὰ τὸ πρῶτο μας τεῦχος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 1976

Ελαβα τὸ περιοδικό "Αρμολόϊ" καὶ σᾶς εύχαριστῶ. Θερμά συγχαρητήρια γιὰ τὴν προσπάθειά σας.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτος κ. Σεβαστιανὸς μὲ ἐπιστολή του εὐχεται εύόδωση στὸ ἔργο μας.

Ἐν Κονίτοι τῇ 2.9.76

Ἐλάβομεν τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας καὶ εύχαριστοῦμεν θερμῶς. Εὔχομενοι δὲ εύόδωσιν τῶν καλῶν σας προσπαθειῶν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἀκριτικῆς μας ἐπαρχίας,

Διατελοῦμεν

Μετ' εύχῶν

† Ο Δρυϊνουπόλεως

Σεβαστιανὸς

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ

Ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Νικόλαος Χανὸς μὲ γράμμα του μᾶς συγχαίρει γιὰ τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ:

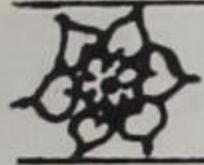
Μία τυπικὴ ἀπάντησις διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «Αρμολόϊ», θὰ ἦταν, ὕσως, ἐναρμονισμένη μὲ τὸ εὐγενὲς τῆς χειρονομίας σας, δὲν θὰ περιέκλειε, δημως, τὴν μεγαλειώδη τῶν αἰσθημάτων δόνησιν ποὺ

μεταδίδει ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη διὰ τοὺς προικισμένους δημιουργοὺς μᾶς ἀνεπαναλήπτου Λαϊκῆς Τέχνης.

Ἡ γοητεία τῆς εύαισθησίας τῶν μαστόρων τῆς Ἐπαρχίας Κονίτος, εἶναι μοναδικὴ πηγὴ ὄμορφιᾶς καὶ δίκαια ἡ ὑπερηφάνεια ἐγγίζει διδαχὴ τὸν τεχνικὸν πολιτισμό, μὲ τὸν λακωνικὸν ἀφοριομὸ τῶν Πυρσογιαννιτῶν: «Ἐμεῖς χτίσαμε τὸν κόσμο». Ρῆσις - βίωμα τῶν πρωτομαστόρων τοῦ λαϊκοῦ μας Πολιτισμοῦ, ἡ ὅποια διασαλπίζει ἀλήθεια τὸν μυστικὸν κανόνα τῆς Τέχνης: μὲ ἔμπνευσιν ν' ἀψηλώνης τὴν ψυχή, διὰ νὰ γίνουν οἱ ἀνάγκες στολίδι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ Χώρου.

Εἰλικρινῶς ἐθαύμασα τὰ καλογραμμένα κείμενα καὶ τὴν ἀριστηνὴν ἐκτυπωτικὴν ἐργασίαν.

Σᾶς συγχαίρω, λοιπόν, θερμῶς διὰ τὴν ἐπαινετήν σας προσπά-

ΑΡΤΙΟΛΘΙ ... Κριτικές ...

θειαν καὶ εὔχομαι τὸ περιοδικόν σας ν' ἀνταποκριθῆ ἀπολύτως εἰς τοὺς ταχθέντας εὐγενεῖς στόχους συλλογικῆς διακονίας, διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀκριτικῆς Ἐπαρχίας Κονίτσης.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ

Νικ. Μ. Χανὸς

29.9.76 - Γιάννενα

ΚΑ ΘΗ ΓΗ Τ Ε Σ

Ο κ. Μ. Μερακλής, καθηγητής τῆς ἔδρας τῆς νεώτερης ἑλληνικῆς Φιλολογίας καὶ Λαογραφίας τοῦ πανεπιστήμιου Ιωαννίνων μᾶς ἔγραψε:

Ἄγαπητοί μου φίλοι,

Συγχωρέστε με, ποὺ μὲ τόση καθυστέρηση σᾶς γράφω τὴν γνώμη μου γιὰ τὸ «Ἀρμολόι». Σᾶς λέω εἰλικρινά, ὅτι μ' ἐνθουσίασε. "Ισως δὲν εἶχα δεῖ ἄλλη φορὰ αὐτὸν τὸ θαυμάσιο συνταίριασμα τῆς ἀγάπης στὴν παράδοση καὶ τῆς προοδευτικότητας. Μιὰ τέτοια στάση εἶναι ἡ μόνη δημιουργική, ὅπως τὸ τόνισα ἥδη σὲ μία ραδιοφωνικὴ συνέντευξή μου, ὅπου ἀναφέρθηκα, συγκεκριμένα, στὸ δικό σας παράδειγμα. Εὔχομαι τὸ ἔργο σας νὰ μπορέσει νὰ συνεχιστεῖ.

Τὸ σπουδαστήριό μας θὰ γίνει ἔνας ἀπὸ τοὺς συνδρομητές σας.

Μὲ ἀγάπη

Μ. Μερακλής

1.12.76 - Γιάννενα

Ἡ κ. Ἀλκη Κυριακίδου - Νέστορος, καθηγητρία τῆς ἔδρας τῆς λαογραφίας τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα:

Ἄγαπητοὶ φίλοι,

Μὲ πολλὴ χαρὰ διάβασα τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας, γιατὶ βρῆκα σ' αὐτὸν μιὰ ἀντιμετώπιση τῶν σημερινῶν προβλημάτων τῆς ἑλληνικῆς ὑπαίθρου πού, γιὰ μένα τουλάχιστον, εἶναι καὶ σωστὴ καὶ χρήσιμη μέσα στὶς συνθῆκες ὅπου ζοῦμε. Ἄλλὰ σᾶς συχαίρω καὶ γιὰ κάτι ἀκόμη πιὸ σημαντικό: συνήθως τὰ τοπικὰ περιοδικὰ — πού, ώστόσο, ὅπως καὶ νὰ εἶναι, εἶναι πάντοτε χρήσιμα — ρέπουν εἴτε πρὸς ἓνα λαογραφικὸ ρομαντιομό, μέσα στὸν ὅποιον δλα τὰ παλιὰ ἔξωραΐζονται, εἴτε δίνουν ἀπλῶς πληροφορίες γιὰ τὴν σύγχρονη ζωή, ἐνῶ ἡ παλιὰ παράδοση γίνεται πεζοτράγουδο. Στὸ δικό σας περιοδικὸ ἡ κοινωνιολογικὴ ἀποψη βρίσκεται σὲ σωστὴ σχέση μὲ τὴν παραδοσιακὴ λαογραφικὴ ἀντιμετώπιση, καὶ αὐτὸν μέσα στὸ πλαίσιο μᾶς ρεαλιστικῆς καὶ ὀρθολογικῆς ἐκτίμησης τῶν πραγμάτων. Ἀπ' ὅσο μπορῶ νὰ ξέρω, ἡ προσπάθειά σας ἀνοίγει ἔναν καινούριο δρόμο γιὰ τὴν τοπικὴ λαογραφία καὶ τὸ περιοδικό σας θὰ μποροῦσε νὰ γίνει πρότυπο γιὰ ἄλλες ἀνάλογες

ΑΡΤΙΟΛÓI ... γράμματα ...

προσπάθειες ἀπό νέους ἀνθρώπους.

Σᾶς συγχαίρω καὶ πάλι θερμὰ καὶ θέλω νὰ ξέρετε ὅτι ὅλοι μας στὸ Σπουδαστήριο Λαογραφίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἴμαστε πρόθυμοι νὰ συνεργαστοῦμε μαζί σας πάνω στὶς γραμμὲς ποὺ χαράξατε μὲ τὸ πρῶτο αὐτὸ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας.

Μὲ πολλὴ ἐκτίμηση

"Αλκη Κυριακίδου - Νέοτορος
10.9.76 - Θεσσαλονίκη

'Ο κ. 'Απόστολος Βακαλόπουλος, καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς ιστορίας τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστήμιου Ιωαννίνων μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα:

Άγαπητοὶ φίλοι,

Ἡ εὐγενική σας καὶ μεγάλη προσπάθεια μὲ συγκίνησε βαθιά, καθὼς γυρίζοντας ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν βρῆκα στὸ σπίτι μου τὸ «Ἀρμόλοι». Γιὰ τὴν Πυρσόγιαννη, τὰ μαστοροχώρια, τοὺς ἀνθρώπους της, τὴν ιστορία αὐτῶν καὶ τῶν δημιουργημάτων τους, ποὺ μᾶς δένουν μὲ τὶς ρίζες τοῦ πολιτισμοῦ μας, ἀξίζει κάθε προσπάθεια καὶ κάθε κόπος.

Όλα, κτίσματα καὶ ἔγγραφα, πρέπει νὰ μελετηθοῦν καὶ νὰ ἐρευνηθοῦν μὲ ἀγάπη καὶ προσοχή. Στοὺς νέους ποὺ μὲ ἐνθουσι-

ασμὸ ξεκίνησαν τὸ ὡραῖο αὐτὸ ἔργο, καθὼς καὶ στοὺς φορεῖς τῆς μεγάλης πολιτιστικῆς παράδοσης, ἀξίζει κάθε ἔπαινος. Ἐμπρὸς γιὰ τὸ μουσεῖο λαϊκῆς τέχνης, ποὺ πρέπει νὰ γίνη τὸ προσκύνημα τῶν Νεοελλήνων!!

Μὲ πολλὴν ἀγάπη

Α. Βακαλόπουλος

Θεσσαλονίκη - 3.9.76

'Ο κ. Θεοφάνης Κακριδῆς, καθηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς κλασικῆς φιλολογίας καὶ ἀρχαίας ιστορίας τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστήμιου Ιωαννίνων μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα:

Άγαπητοὶ φίλοι,

Πολὺ εὐχαριστῶ γιὰ τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας καὶ τὸ εὐγενικό σας γράμμα.

Ἡ προσπάθειά σας νὰ σώσετε ὅτι μπορεῖτε, ὅσο εἶναι ἀκόμα δυνατό, καὶ νὰ βοηθήσετε στὴν ἀνάπτυξη τοῦ τόπου σας εἶναι ἔργο βαθύτατα πατριωτικὸ καὶ ἀνθρώπινα πολὺ ἀξιέπαινο — σταγόνα ἐλπίδας σὲ μιὰ ἄνυδρη ἐποχή.

Τὸ πρῶτο σας σημείωμα γιὰ τὰ Μαστοροχώρια εἶναι οὐσιαστικὸ καὶ ἀπαραίτητο. Γιατὶ τόσο πικρόχολο ὅμως; "Οσο δικαιολογημένη καὶ ἂν εἶναι ἡ δυσφορία γιὰ τὴν κρατικὴν κλπ. ἐγκατάλειψη καὶ στὸ δικό σας θέμα ὅπως καὶ σὲ τόσα

άλλα, πρέπει νομίζω νὰ θυμόμαστε (α) πὼς τὸ κράτος εἴμαστε ἐμεῖς, καὶ πὼς συχνά, πρὶν μᾶς ἐγκαταλείψουν οἱ ἄλλοι, ἐγκαταλείψαμε οἱ ἕδιοι ἐμεῖς τὴν προκοπή μας· καὶ (β) πὼς ἡ ὅποια πικρία εἶναι κακὸς ὁδηγὸς στὴν προσπάθεια γιὰ ἀναγέννηση. Τὸ γράφω, γιατὶ μπορῶ ἀμέσως τὴν ἐκδοτική σας προσπάθεια νὰ τὴν προβάλω παράδειγμα γιὰ τὸ πῶς πραγματικὰ ἡ ἀγάπη γιὰ ἔναν τόπο μετουσιώνεται σὲ θετικὸ ἔργο, ποὺ αὐτὸ δίνει τὸ δικαίωμα μετὰ νὰ ἔχει κανεὶς καὶ ἀπαιτήσεις ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὁ Θεὸς μαζί σας.

Θ. Κακριδῆς

18.10.76 - Γιάννενα

Υ.Γ. Σᾶς στέλνω μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ 640 δρχ.: 140 συνδρομὴ γιὰ τὸ 'Αρμολόι καὶ 500 γιὰ τὸ Μουσεῖο ποὺ ἔτοιμάζετε.

Ἡ κ. Χριστίνα Δεδούση, καθηγήτρια στὴ Δ' ἐδρα κλασικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστήμου 'Ιωαννίνων μᾶς ἔγραψε:

Σᾶς εὔχαριστῷ θερμὰ γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ περιοδικοῦ «'Αρμολόι» καὶ σᾶς συγχαίρω τόσο γιὰ τὴν ἰδέα ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐκτέλεση.

Ὁ κ. Ζαχ. Τσιρπανλῆς, καθηγητὴς τῆς ἐδρας τῆς ιστορίας μέσων καὶ νεώτερων χρόνων τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστήμου 'Ιωαννίνων μᾶς ἔγραψε:

'Αγαπητοὶ φίλοι. Εἶναι καιρὸς ποὺ μοῦ στείλατε τὸ γράμμα σας καὶ τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ σας «'Αρμολόι». Σᾶς εὔχαριστῷ θερμὰ καὶ γιὰ τὰ δυό.

"Αν καί, ὅπως γράφετε, δὲν θέλετε νὰ σᾶς ποῦν μπράβο, σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθεῖτε τὰ ἐγκάρδια συγχαρητήριά μου γιὰ τὴν προσπάθειά σας αὐτή. Φτάνει νὰ συνεχιστεῖ γιὰ πολλὰ χρόνια καὶ νὰ ἀποκτήσει εὐρύτερη ἀπήχηση. Χωρὶς νᾶμαι ἀπαισιόδοξος, συνήθως τέτοιες προσπάθειες στὸν τόπο μας μαραίνονται γρήγορα, κυρίως ἀπὸ ἔλλειψη οἰκονομικῶν μέσων. Γιαυτὸ καὶ σᾶς εὔχομαι ἐγκάρδια μακροχρονιότητα.

Θὰ χαρῶ πολὺ ἂν δοθεῖ ἡ εὔκαιρία καὶ γνωρίσω μερικοὺς τουλάχιστο ἀπὸ σᾶς προσωπικά.

Μὲ πολλὴν ἐκτίμηση

Zax. Τσιρπανλῆς

22.11.76 - Γιάννενα

Ὁ βουλευτὴς 'Ιωαννίνων κ. Γεώργιος Μυλωνᾶς γιὰ τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ «'Αρμολόι» μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα: